
Ishvaraproktam Shivalingarchanopadesham

ईश्वरप्रोक्तं शिवलिङ्गार्चनोपदेशम्

Document Information

Text title : Ishvaraproktam Shivalingarchanopadesham

File name : IshvaraproktaMshivalingArchanopadesham.itx

Category : shiva, upadesha, advice, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshvarAkhyah dashamAMshaH | adhyAyaH 50 |
vAvRittashlokAH ||

Latest update : September 8, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 9, 2024

sanskritdocuments.org

ઈશ્વરપ્રોક્તં શિવલિંગાર્ચનોપદેશમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરાખ્યે)

- શિવગૌરીસંવાદે -

ઈશ્વર ઉવાચ ।

અર્કેન્દુ બિમ્બેષ્વનલે ચ લિંગે

હૃદ્યુત્તમાંગે મમ દેવિ પૂજનમ્ ।

પ્રશસ્તમાહુર્નિગમાગમાઃ શિવે

તત્પૂજનં મે સફલં ભવેત્સદા ॥ ૧૦ ॥

પ્રાતર્દર્શનમીશ્વરસ્ય વિપુલં નૈશં વિનશ્યેદઘં

મધ્યાહ્ને હયમેધપુણ્યફલદં સાયાન્તને જન્મહૃત્ ।

સ્યાદર્ધેન્દુકલાવતંસભજનં સમ્પૂજનં લોકનં

ધન્યાનાં કિલ જાયતે ત્રિભુવને પાપૌઘતાપૌઘહૃત્ ॥ ૧૧ ॥

અર્વાગામલકાત્સ્વતોલધુતરં લિંગં ન શસ્તં શિવે

સર્વદ્રવ્યભવં હિ સૂક્ષ્મમપિ તદ્રત્નોદ્ભવં શસ્યતે ।

નૈતત્સ્ફાટિકધાતુમારકતકેકીત્તુલિંગિનં(?)

લિંગનૈવ હિ દોષભાગકમલં તુલ્યં હિ શસ્યેત મે ॥ ૧૨ ॥

સૂક્ષ્મે સ્ફાટિક તથા મરકતે સદ્વિદ્રુમે કીટિતે

ત્રાસસ્ત્રાસકરો ભવેત ગિરિજે તુલ્યે ન લિંગે ત્વઘમ્ ।

મૃત્સ્ના યાપિ ચતુષ્ટયાંગુલહિતં અર્વાકુ તતો દોષકૃત્

પાષાણપ્રભવં ગૃહેષુ નિહિતં હન્યેવ પુણ્યં કૃતમ્ ॥ ૧૩ ॥

ધાતુભ્યોઽપ્યધિકં સુરત્નકલિતં કલમ્ તતઃ પાર્થિવં

તસ્માદપ્યયુતાધિકીત્તમફલં સ્યાદ્ભાણલિંગં રસમ્ ।

શમ્ભોરુત્તમવીર્યજાત્રહિ પરં લિંગ તથા વૈ ચરં

દૈવં ચ સ્થિરમાર્યમાનુષકૃતં સ્વાયમ્ભુવં સ્યાત્ફલમ્ ॥ ૧૪ ॥

પાર્થપ્રહારાક્રિતહેમબિન્દુ-

ચિતં ભવેન્નાર્મદલિંગમીશે ।

ત્રિપગ્ધવારં તુલયા ન સામ્યં

પ્રયાતિ તદ્ભાણ ભવં પ્રશસ્તમ્ ॥ ૧૫ ॥

શ્વેતં મુક્તિદમમ્બિકેડસિતમહો પુણ્યાભિવૃદ્ધિપ્રદં

રક્તં નાર્મદલિંગમપ્યધહરં દારિદ્યં પૂજનાત્ ।

પ્રાદેશાદધિકં ચરાર્ચનવિધૌ નૈતચ્ચ તત્સ્થાવરમ્ ॥ ૧૬ ॥

સપીઠાપીઠં વા ભવતુ ગિરિજે નાર્મદભવં

પ્રશસ્તં હસ્તાભ્યાં સ્પૃશતિ યદિ હસ્તેન ભયતઃ ।

તથૈવાર્ચા ભિલ્વૈર્યદિ પરમમુક્તિં કિલ લભેત્

ગૃહે સંસ્થં ક્ષેત્રં પ્રભવતિ તતઃ ક્ષેત્રમમજે ॥ ૧૭ ॥

ચરાચરે વા વિપિને નગે વા

સ્થિતં ચ લિંગં યદિ પૂજ્ય દૃષ્ટ્વા ।

તદ્ભાણલિંગં મમ પૂજ્યમેવ

તત્સ્થાવરાર્યેક્ષણપુણ્યભાક્ ભવેત્ (સ્યાત્) ॥ ૧૮ ॥

યદ્દત્તં નિયમાર્ચનાય ગુરુણા લિંગં પ્રપૂજ્યં સદા

રત્નસ્ફાટિક ધાતુબાણકલિતે તલ્લિંગભડ્ગે શિવે ।

પ્રાણાનપ્રસમીક્ષ્ય યસ્ત્યજતિ (યો યજતિ) સ સ્યાદ્ભક્તવર્યોઽમ્બિકે

તસ્યાહં વિતરામિ મુક્તિમધિકાં તત્તુલ્યમર્ચેત વા ॥ ૧૯ ॥

ઈશાર્ચના વિરહિતં યદિ ભક્ષ્યભોજ્ય-

મન્નં ફલં કીટક સમ્મિતં ભવેત્ ।

ત્યક્ત્વા નરો યસ્સતુ પગ્ધવત્સરં

પ્રતમશૈલે નિવસેત્ શિવાર્ચનામ્ ॥ ૨૦ ॥

નિયમાચ્છિવલિંગમર્ચયેત્

મરણે વાપિ ત્યજન્ સ એવ પાપી ।

યદિ સન્ત્યજતે પ્રમાદતોઽર્ચા

સ હિ કુર્યાચ્ચ ઉપોષ્ય ભક્તિયુક્તઃ ॥ ૨૧ ॥

ન પ્રાણલિંગનિયમઃ કલિજદ્વિજાનાં

શસ્તઃ પ્રશસ્તમગજે કિલ હસ્તબન્ધમ્ ।

લિંગં ગલે ચ હૃદયે કિલ તાન્ત્રિકાણાં

દેવસ્ય ધારણવિધિં પ્રવદન્તિ વેદાઃ ॥ ૨૨ ॥

નાયં વૈદિક સમ્મતો વિધિરયં લિંગાર્ચને કેવલમ્ ।

ભસ્માક્ષાદિ વિધારણં ચ નિયતં ત્યાજ્યં ન ચૈતત્ દ્વિજૈઃ ॥ ૨૩ ॥

સર્વેન્દ્રિયાદિરહિતો યદિ પુત્રકૃત્યમ્ ।

તસ્યાર્ચનં ભવતિ શૈલસુતે ત્રિસત્યમ્ ॥ ૨૪ ॥

તુલ્યં ચાવચ્ચલિંગં પરિણતિરપિ સા તાવતી યોનિરુક્તા

શક્તા વિસ્તીર્ણ વૃત્તા ભવતિ ગિરિસુતે ઉન્મુખી પીઠતોધ્વા ।

પીઠં ચાપિ ચતુષ્ચવૃત્તકલિતં તલ્લિંગમાનાડુગુલં

વ્યાયામોચ્છિતવૃત્તમધ્યરહિતં ન્યૂનાધિકં દોષકૃત્ ॥ ૨૫ ॥

નેદં માનં મનોહ્રં ભવતિ ગિરિસુતે લિંગમાને સ્વયમ્ભૌ (?)

વાર્ષેડપિ વદન્તિ માનુષવિધૌ તત્સ્થાવરે વા ચરે ।

રત્નેધાતુવિનિર્મિતે સ્ફટિકજે સ્યામૃત્તિકાકલ્પિતે

સૂત્રીપચ્ચકમેતદેવ કથિતં સ્યાદ્ભોગમોક્ષપ્રદમ્ ॥ ૨૬ ॥

ન્યૂનાધિકં ભવતિ દોષકરં હિ લિંગં

આયુઃ પ્રજાધનપશૂન્ પ્રવિનાશયેત ।

તસ્માત્સમાડુગુલમિદં પ્રવિચાર્ય કુર્યાત્

લિંગં મનોહ્રમગજે વિધિરેષ શુદ્ધઃ ॥ ૨૭ ॥

શમ્ભોર્લિંગો સ્વયમ્ભૌ(?) ઋષિસુરનિહિતે બાણલિંગો ચરે વા

રત્નસ્ફટિક ધાતુસમ્ભવમહાલિંગો મૃદા પારદે ।

ધ્યાત્વા વા હૃદયામ્બુજે દ્વિજવરશ્ચણ્ડેશનિર્માલ્યભાક્

નો ભૂયાદિતરેષુ વૈદિકવરઃ તન્ન સ્પૃશેદ્ધૂષકમ્ ॥ ૨૮ ॥

એતેષામઘહારિ નિર્મલતરં નિર્માલ્યમપ્યદ્વિજે

ચણ્ડેશાધિકૃતિર્ન તન્ન કલિતા ન ગ્રાહ્યમેવ દ્વિજૈઃ

તન્નેષ્વાગમયન્ત્રમન્ત્રસહિતં સ્ત્રીશૂદ્રસમ્બૂજિતં

ન ગ્રાહ્યં કિલ ચણ્ડભુક્તમગજે તદ્વૈદિકૈઃ કેવલમ્ ॥ ૨૯ ॥

બાણસ્ફટિક ધાતુ લિંગ નિવહે પુણ્યે રસેન્દ્રોદ્ભવે

સ્વાયમ્ભૌ (?) હૃદયાબ્જકોશકલિતે દત્તમ્પુરસ્તાદ્ધિયત્ ।

નૈવેદ્યં ચ વરાન્ન ભક્ષ્ય ફલજં ગ્રાહ્યં તથા વૈદિકૈઃ

અન્યત્ પ્રક્ષાલ્યમેષાં ફલરસગણજં ત્યાજ્યમન્નં તથાન્યત્ ॥ ૩૦ ॥

શાવે ચાપિસૂતકેડપિ ગિરિજે મલ્લિંગસંગોજિઝતઃ
દૂરાદ્ધિલ્લદલં ત્યજન્તિ સુધિયઃ(?) નિત્યાર્ચના તેન હિ ।
સ્થાદેવં નિયમોડપ્યજાયત શિવસ્તેનૈવ સન્તુષ્યતિ ॥ ૩૧ ॥

પત્રં ત્રિણેત્રપ્રિયમેવ બિલ્વ-
મપાત્રમપ્યદ્રિસુતે સુપાત્રમ્ ।
કરોતિ મલ્લિંગ સમર્ચનાસુ
શુષ્કં તથા પર્યુષિતં પવિત્રમ્ ॥ ૪૨ ॥

રત્નસ્વર્ણવિનિર્મિતોરુકુસુમં યાદૃક્ ચ સક્ષાલિતં
પૂર્વધુઃ પ્રતિપાદિતં ગિરિસુતે સમ્યક્ પુનઃ પૂજયેત્ ।
તદ્રત્ ક્ષાલિતમેવબિલ્વ મગજે સક્ષાલિતં પૂજેત્
પત્રાલાભવિધૌ શિવાર્ચકજનૈર્નિર્માલ્યતા નોચિતા ॥ ૪૪ ॥

પ્રદોષકાલે શશિખરોડચૂડ-
લિંગં વિલોક્યં વૃષગોવિષાણયોઃ ।
તદ્દુઃસંસ્પૃષ્ટકરો નરોવરઃ
સ સર્વતીર્થાપ્લુતવિગ્રહો ભવેત્ ॥ ૪૫ ॥

મન્દપ્રદોષેષુ વિશેષદર્શિનો
વિભૂતિભૂષાઃ સહયોષવર્ગાઃ ।
સાનન્દમિન્દુશકલાભરણોત્તમાંગ-
લિંગાર્ચનેન સસુરાશ્ચ નયન્તિ કાલમ્ ॥ ૪૭ ॥

ઋણત્રયાપાકરણાય શસ્ત્રં
પ્રદોષકાલીનશિવાર્ચનં મે ।
તદ્દુઃખદારિદ્યં વિનાશકં શિવે
નિત્યં ચ નૈમિત્તિકકામદં ચ ॥ ૪૮ ॥

વારવ્રતે દ્વિજગણૈશ્ચ નિષેધિતેડપિ
ન ત્યાજ્ય એવ નગજે કિલ સોમવારઃ ।
સર્વેષુ માસગણનાસુ વિશિષ્ટમાસો
યઃ શ્રાવણોર્જપરમોડપિ સુપુણ્યભાક્ સ્યાત્ (?) ॥ ૪૯ ॥

સોમામાસ્વપિ નક્તભોજનરતો ભક્તોડય મુક્તો ભવેત્
યુક્તો વાપ્યઘસગ્ચયેન ગિરિજે સુવ્યક્તમેવોચ્યતે ।
સક્તશ્ચાપ્યુપવાસકર્મણિ સદા નો ચેત્ દિવાન્યક્ષણે

ક્ષીણાઘઃ કિલ શકુરાર્ચનરતો ભુક્તૈવ મુક્તો ભવેત્ ॥ ૫૦ ॥

કાલાષ્ટમ્યાં નિશીથે શતપથગદિતે યામિનીનાથચૂડ-
ધ્યાનાનન્દેન લિંગાર્ચનવિધિવિધુરો મૂઢ એવ દૃઢે સઃ ।
તસ્યાં પઞ્ચાસ્યલિંગં હૃદિ ભુવિ વિહિતં પૂજ્ય ભિલ્વૈસ્તથાજયૈઃ
હુત્વા માં નગકન્યકે શિખિમુખે સાયુજ્યમાપ્નોતિ ॥ ૫૧ ॥

ચતુર્દશ્યાં ઈશે શશિરહિતપક્ષાન્ત્ય દિવસે
નિશીથવ્યાપિન્યાં યદિ યજતિ લિંગં મમ પરમ્ ।
પ્રશસ્તં હસ્તાભ્યાં પરિદલિતભિલ્વચ્છદવરૈઃ
સ મુક્તઃ પાપૌઘૈર્ભજતિ ચ વિમુક્તિ દ્વિજવરઃ ॥ ૫૨ ॥

ક્ષીરેણૈવ શતાપરાધમગજે દધ્વા સહસ્રં ધૃતૈઃ
સાહસ્રં દશકં તથૈવ મધુના તચ્ચાયુતં વા સિતામ્ ।
દત્ત્વા મલ્લિંગમૌલૌ ફલકુલજરસૈઃ સર્વમીશે સહેડહં
તસ્મૈ તદ્વિતરામિ ભક્તિપરમાનન્દં મુહુઃ શામ્ભવમ્ ॥ ૫૩ ॥

નદ્યાં ગોષ્ઠે ગૃહે વા શિખરિશિખરકે પુણ્યદેશે વને વા
ભિલ્વસ્યાઘઃ શિવાગ્રે મમ યદિ વિમલં લિંગમર્ચન્ પ્રશસ્તઃ ।
તત્ત્વેકાધિકમુત્તરોત્તરગુણં પ્રાહુઃ શિવાર્યા વિઘૌ
ગંગાયાં યદિ લિંગપૂજનવિધિઃ સ્યાત્કોટિગુણ્યઃ શિવે ॥

ઘાતુભ્યો રત્નલિંગં કિલ વિમલમહો પૂજ્યેદ્ધ્વાણલિંગો
તસ્માદધ્યગજે રસેન્દ્રકકુતે સ્યાત્કોટિલિંગાર્ચનમ્ ।
પુણ્યં યાપિ દિશેત (?) મુક્તિમપિ વૈ નાતોઽધિકં કીર્ત્યતે
શુદ્ધં ચેદદિ મુક્તિદાયકમતો નોચેત્સુખાયુઃ પ્રદમ્ ॥ ૬૨ ॥

મસ્તં યદ્ભસિતત્રિપુણ્ડ્રકલિતં વિશ્વેશ્વરે યત્રતં
હસ્તૌ તૌ શિવલિંગ પૂજનરતૌ શસ્તૌ ચ ભિલ્વાર્યકૌ ।
નસ્તં ચચ્છિવપાદપદ્મજલસત્પુષ્પામ્બુજાગ્રેયકં
તન્નેત્રે સફલે ત્રિણેત્રવિલાલ્લિંગાવલોકે તતે ॥ ૬૮ ॥

તત્પાદૌ શિવલિંગધામગતિદા તત્પ્રકમેષૂદ્યતૌ
ચિત્તં તચ્છિવમૂર્તિ ચિન્તનરતં વાણી શિવાખ્યાસ્તુતૌ ।
શસ્તં તસ્ય સમસ્તભાગ્યમગજે પાપં વિશસ્તં ભવેત્ ॥ ૬૯ ॥
ધન્યાસ્ત એવ સિતભસ્મલસત્રિપુણ્ડ્રાઃ

માન્યાસ્ત એવ શિવલિંગસમર્થકા મે ।
અન્યે પુનર્ભુવિસુખૈકપરા ભવન્તિ
વન્યા વનીપ્રભવકોલખરાજતુલ્યાઃ ॥ ૭૦ ॥

વિહાય શિવપૂજનં કિમિતિ કાયદુઃખાધિક-
શ્રમાશ્રમનિષેવણૈર્નિયમયોગસંસેવનૈઃ ।
અપાયદમિદં શિવે વિમલમુક્તિસન્દર્શને
ઉપાયમિદમેવ યચ્છિવકથાસુ સક્તં મનઃ ॥ ૭૧ ॥

સુગમોડયં વિધિરેવ કેવલો
નિગમાન્તેષુ નિતાન્તબોધિતઃ ।
અગમાનાધિકપાપવર્ગહર્તા
ભગનેત્રદ્વમુદે ભવેદ્ધિ કર્તા ॥ ૭૧ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરપ્રોક્તં શિવલિંગાર્ચનોપદેશમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । ઈશ્વરાખ્યઃ દશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૫૦ । વાવૃત્તશ્લોકઃ ॥

- .. shrIshivarahasyam . IshvarAkhyah dashamAMshaH . adhyAyaH 50 .
vAvRRittashlokaH ..

Notes:

Śiva શિવ details to Devī દેવી about worshipping Him especially through Śivaliṅga શિવલિંગ.

Proofread by Ruma Dewan

——
Ishvaraproktam Shivalingarchanopadesham

pdf was typeset on September 9, 2024

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

